

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobkyně: **N. A.**, zast. Mgr. Janem Urbanem, advokátem se sídlem Heyrovského 1178, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2012, č. j. OAM-506/VL-07-K03-R2-2008, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 7. 2013, č. j. 28 Az 28/2012 – 58,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně, Mgr. Janu Urbanovi, advokátovi se sídlem Heyrovského 1178, Hradec Králové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2012, č. j. OAM-506/VL-07-K03-R2-2008. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl, že se stěžovatelce neuděluje mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, §13, §14, §14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Azylový příběh stěžovatelky je u Nejvyššího správního soudu projednáván již podruhé. Rozsudkem ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 17/2010 - 182, rozhodl zdejší soud o zrušení rozsudku krajského soudu ze dne 11. 12. 2009, č. j. 29 Az 49/2008 – 118, kterým byla

zamítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2008, č. j. OAM-506/VL-07-K03-2008. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku vyslovil právní názor, že příběh stěžovatelky nelze považovat za nevěrohodný, neboť se vyznačuje jasnou a jednotnou dějovou linií týkající se jejích problémů vzniklých v souvislosti s prokurdskou činností jejího manžela.

Žalovaný i v nyní projednávané věci rozhodl, že se stěžovatelce neuděluje žádná z forem mezinárodní ochrany. Po podrobné rekapitulaci zjištěných skutečností, informací získaných z doplňujících pohovorů a posouzení aktuálních informací ohledně situace v zemi původu konstatoval, že důvodem k podání žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatelkou je její obava z návratu do země původu kvůli předchozím problémům manžela, snaha zabezpečit svým dětem lepší budoucnost a vyléčit je a též nově obava z nástupu syna S. na povinnou vojenskou službu.

Žalovaný dospěl k závěru, že ačkoliv nelze popřít, že by stěžovatelka a její rodina měly určité problémy v zemi původu, tyto problémy nedosahovaly intenzity pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Otázku tvrzeného znásilnění posoudil žalovaný se zaměřením na skutečnosti, které mu měly předcházet či po něm následovat. Z tohoto pohledu vyhodnotil výpověď stěžovatelky jako nevěrohodnou. Pokud by žalovaný i přesto připustil, že ke znásilnění stěžovatelky došlo, nejednalo by se o relevantní důvod pro poskytnutí mezinárodní ochrany ve formě azylu. Stěžovatelka v zemi původu nevyužila ani možnosti vnitřního přesídlení. Po posouzení dalších tvrzení stěžovatelky žalovaný neshledal, že by jí měla být udělena jiná z forem mezinárodní ochrany. Tyto závěry pak potvrdil i krajský soud.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatnila kasační důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Tvrdí, že se žalovaný nedostál své povinnosti řádně zjistit skutkový stav věci a vypořádat se s uplatněnými námitkami. Krajský soud pak nezhodnotil námitky stěžovatelky věcně, pouze se omezil na opakování tvrzení stěžovatelky a názorů žalovaného. Proto považuje stěžovatelka napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

Krajský soud dospěl k závěru o nevěrohodnosti tvrzení stěžovatelky ohledně údajného znásilnění pouze na základě porovnání jejích výpovědí s výpověďmi manžela. Nezohlednil však závěry plynoucí ze zpráv o zdravotním stavu manžela, z nichž plyne, že by si minulé události nemusel pamatovat zcela přesně, a proto je jeho rozsudek nepřezkoumatelný. Stejně nedostatečné je i odůvodnění krajského soudu v otázce bezpečnostní situace v Turecku.

Žalovaný podle stěžovatelky nedostatečně posoudil její žádost o udělení mezinárodní ochrany i z hlediska ustanovení § 14 zákona o azylu, neboť neposoudil, jaký vliv bude mít zhoršená úroveň péče na zdravotní stav jejich mentálně postižených dětí V. a R. a manžela, trpícího chronickou hepatitidou typu B. Vypořádání se krajského soudu s touto otázkou je rovněž nedostatečné.

Z uvedených důvodů je kasační stížnost dle stěžovatelky přijatelná a důvodná. Navrhuje, aby napadený rozsudek krajského soudu Nejvyšší správní soud pro nepřezkoumatelnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

pokračování

Žalovaný využil svého práva a vyjádřil se ke kasační stížnosti. Trvá na názoru, že stěžovatelce nesvědčí důvody pro udělení mezinárodní ochrany, neboť, jak sama uvedla během pohovoru dne 27. 6. 2012, osobně žádné velké problémy neměla. K otázce humanitárního azylu odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 17/2010 - 182, v němž se již kasační soud k otázce udělení humanitárního azylu vyslovil. Vzhledem k uvedeným skutečnostem žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud nespatřuje ve skutečnostech namítaných stěžovatelkou v kasační stížnosti přesah jejích vlastních zájmů, a to v mezích vytyčených výše citovaným usnesením prvního senátu zdejšího soudu.

Dle ustálené judikatury zdejšího soudu je poskytnutí azylu zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Zákon o azylu umožňuje udělení mezinárodní ochrany pouze ve výjimečných případech, kdy je žadatel ve své zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, či má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu možného porušení práv. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 – 72).

Stěžovatelka je přesvědčena, že vypořádání jejích námitek ze strany krajského soudu nebylo provedeno dostatečně a rozsudek je proto nepřezkoumatelný.

Nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval. Z konstantní judikatury lze zmínit například rozsudky zdejšího soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64, a ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245). Z nich se podává, že rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže například není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu; dále z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě; proč považuje žalobní námítky za liché, mylné nebo vyvrácené; či proč subsumoval skutkový stav pod zvolené právní normy. Dalším důvodem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí může být případ, kdy soud opomněl přezkoumat některou ze žalobních námitek včas uplatněných, či obsahuje-li odůvodnění rozsudku toliko převzaté pasáže z publikovaného judikátu v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž dále rozvádí dopad převzatých závěrů na konkrétní souzený případ a na samotné rozhodnutí ve věci.

Taková pochybení kasační soud v projednávané věci neshledal.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelčiny problémy v zemi původu jsou spojeny výlučně s činností jejího manžela, který aktivně podporoval prokurdské strany, zejména v souvislosti se zapojením jeho bratra ve prospěch PKK (Kurdské strany pracujících). Sama stěžovatelka nijak aktivní nebyla, byla v domácnosti a starala se o své děti, zvláště o svoji mentálně retardovanou dceru R. a stejně postiženého syna V.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že krajský soud při hodnocení rozporů ve výpovědích stěžovatelky a jejího manžela ve věci jeho zadržení nezohlednil závěry plynoucí ze zpráv o jeho zdravotním stavu, z nichž plyne, že zveličuje své zapomínání, které

pokračování

však nelze zcela vyloučit. Z uvedené zprávy, která je Nejvyššímu správnímu soudu dostupná ze správního spisu pana M. A., plyne, že manžel stěžovatelky zveličuje své obtíže se zapomínáním, s cílem získat výhodu ve formě zajištění rodiny. Skutečnost, že zpráva o psychiatrickém vyšetření výslovně nevylučuje zapomínání událostí, však v žádném případě neznamená, že by je potvrzovala, jak se stěžovatelka snaží Nejvyššímu správnímu soudu podsunout. Pan A. ve svých výpovědích jasně časově určil období svého zadržení na rok 2000 a rok 2007, na rozdíl od stěžovatelky, označil za zcela klidný.

Stěžovatelka se mýlí, uvádí-li, že krajský soud při posouzení rozporných výpovědí stěžovatelky a jejího manžela nezohlednil jeho psychický stav. V odůvodnění napadeného rozsudku krajský soud výslovně uvedl, že závažné rozpory ve výpovědích byly shledány i při „*uvědomění si určitého psychického handicapu pana A.*“. Nejvyšší správní soud se s uvedeným názorem ztotožňuje. I při jisté toleranci k přesnosti výpovědí manžela stěžovatelky zdejší soud má za to, že v případě zadržení na dobu alespoň 20 dní by neoznačil rok 2007 jako klidný. Jak trefně poznamenal krajský soud, o nezájmu o rodinu stěžovatelky v tomto období svědčí i fakt, že jim byl v březnu 2008 bez problémů vydán cestovní pas a celé rodině bylo umožněno z Turecka legálně odcestovat. Závěry krajského soudu ohledně věrohodnosti tvrzení stěžovatelky lze hodnotit jako zcela přezkoumatelné, navazují na sebe a mají oporu ve zjištěném skutkovém stavu i materiálech založených ve správním spise.

Důvodnou není rovněž námitka, že krajský soud nehodnotil po věcné stránce důvody uváděné stěžovatelkou a pouze převzal závěry žalovaného. Podle konstantní judikatury zjišťuje správní orgán skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41). Lze rovněž připustit, aby v případě, kdy je rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou, shodují-li se uplatněné důvody, a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, aby si krajský soud správné závěry žalovaného se souhlasnou poznámkou osvojil (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130, publikovaný též pod č. 1350/2007 Sb. NSS). Krajský soud se zabýval všemi námitkami uplatněnými stěžovatelkou v žalobě a správně potvrdil závěry žalovaného, že stěžovatelka nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 zákona o azylu.

Azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případech hodných zvláštního zřetele, není na něj právní nárok a jeho posouzení je věcí úvahy správního orgánu (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, publikované pod č. 112/2004 Sb. NSS). Soudní přezkum takové úvahy správního orgánu se pak omezuje pouze na posouzení, zda nebylo v dané věci rozhodnuto v rozporu se zákazem libovůle (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55). Z rozhodnutí žalovaného lze ověřit, že posoudil zdravotní stav stěžovatelky, který není nijak závažný - pouze užívá běžné léky na bolest zad, přitom se cítí zdravotně způsobilá k řízení motorového vozidla. Na základě racionálních úvah dospěl k závěru, že u ní nejsou naplněny důvody zvláštního zřetele hodné pro to, aby jí byl humanitární azyl udělen. Tyto závěry pak podrobně přezkoumal a potvrdil i krajský soud (viz celý odst. 17 napadeného

rozsudku). Námitky stěžovatelky v otázce nedostatečného posouzení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu tak nejsou důvodné.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že otázka udělení humanitárního azylu ve vztahu k dětem stěžovatelky trpícím mentální retardací již byla věcně řešena v předcházejícím rozsudku Nejvyššího správního soudu (ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 17/2010 – 182). Zdejší soud vyslovil, že zdravotní postižení dětí stěžovatelky R. a V. je vrozené a de facto nevratné, a to i přesto, že jim odborná péče nebyla odpírána ani v zemi původu. Záleží tedy zejména na rodičích, aby se dětem věnovali a poskytl jim náležitou péči, jakkoliv jde o nelehký a dlouhodobý úkol. Jak již Nejvyšší správní soud uvedl, snaha stěžovatelky o udělení humanitárního azylu je z lidského hlediska nanejvýš pochopitelná, nedokládá však žádné pochybení v úvaze správního orgánu. K otázce důvodů pro udělení humanitárního azylu manželů stěžovatelky se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rámci rozhodnutí o jeho kasační stížnosti, vedené pod sp. zn. 9 Azs 15/2013, v němž neshledal jejich naplnění.

Při posouzení stávající bezpečnostní situace v Turecku vycházel krajský soud z aktuálních zpráv ze země původu založených ve správním spise. Stěžovatelka měla v průběhu řízení před správním orgánem možnost se s těmito podklady seznámit a vyjádřit se k nim, toho však nevyužila a mimo prosté tvrzení nepředložila soudu jediný důkaz o tom, že by zprávy ze země původu neodpovídaly skutečnosti a že by bezpečnostní situace byla pro stěžovatelku a její rodinu natolik nepříznivá, aby bylo na místě udělení některé z forem mezinárodní ochrany z tohoto důvodu.

Nejvyšší správní soud současně vyhodnotil, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který pečlivě v návaznosti na skutečnosti zjištěné ve správním řízení posoudil rozhodnutí žalovaného.

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatelky, který jí byl soudem ustanoven k ochraně jejích práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce stěžovatelky, Mgr. Jan Urban, advokát se sídlem Heyrovského 1178, Hradec Králové, provedl ve věci jeden úkon právní služby ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), v hodnotě 3 100 Kč spočívající v sepsu kasační stížnosti. Podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží ustanovenému zástupci stěžovatelky i náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celková částka odměny za zastupování tak činí 3 400 Kč. S ohledem na skutečnost, že Mgr. Jan Urban je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se částka přiznané odměny podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. o tuto daň ve výši 21 %, tj. o částku 714 Kč. Celková výše odměny

pokračování

ustanoveného zástupce tak činí 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. prosince 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu